

## 1994. évi CII. törvény

### a hegyközségekről <sup>1</sup>

Az Országgyűlés a hazai szőlőművelés érdekeinek előmozdítása, a bortermelés színvonalának emelése, termékei piacképességének javítása, valamint a korszerű származás- és minőségvédelem meghonosítása célját szolgáló, s az ebben érdekeltek öngazgatásán alapuló szervezetek létrehozása érdekében a következő törvényt alkotja:

#### I. FEJEZET

#### BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

##### *A törvény tárgya és hatálya*

1. § Ez a törvény szabályozza a hegyközségek, a hegyközségi tanácsok és a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (a továbbiakban együtt: hegyközségi szervezetek) megalakítását, önkormányzatuk szervezetét, működését, közcélú feladataikat, valamint az azok ellátásához szükséges jogosítványait.

##### 2. § (1) <sup>2</sup>

(2) A törvény személyi hatálya

- a) a szőlő- és bortermeléssel, illetve az ezekből származó termékek felvásárlásával foglalkozó természetes és jogi személyekre, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokra, továbbá
- b) az e törvényben meghatározott feltételekkel a házikertiszőlő-birtokosokra terjed ki.

##### *A hegyközség*

3. § (1) <sup>3</sup>A hegyközség egy vagy több település termelői és felvásárlói által e tevékenységükhöz fűződő közös érdekeik előmozdítására, valamint az általuk előállított termékek származás-, minőség- és eredetvédelmére létrehozott köztestület.

(2) A törvény hatálya alá tartozó településen szőlészeti és borászati árutermelő tevékenység csak hegyközség tagjaként folytatható.

##### *Értelmező rendelkezések*

##### 4. § E törvény alkalmazásában

- a) *termelő* : aki árutermő szőlőt művel;
- b) *felvásárló*: aki szőlőt, mustot vagy nem palackozott bort vásárol;
- c) *házikertiszőlő-birtokos*: aki a tulajdonában, hasznélvezetében, haszonbérletében vagy bármely más jogcímen használatában lévő, 500 m<sup>2</sup>-nél nem nagyobb területű szőlőültetvényt művel;
- d) *árutermő szőlő*: az 500 m<sup>2</sup>-nél nagyobb területű szőlőültetvény;
- e) *jogszabály* : a törvény, a kormányrendelet és a miniszeri rendelet.

#### II. FEJEZET

#### A HEGYKÖZSÉG MEGALAKÍTÁSA

##### *A megalakítás feltételei*

5. § (1) <sup>5</sup>E törvény rendelkezései szerint hegyközséget kell alakítani a borvidéki településen, ha annak közigazgatási területén legalább ötven hektár árutermő szőlőültetvény van, és ezek az ingatlanok legkevesebb tíz termelő használatában vannak.

<sup>1</sup> A törvényt az Országgyűlés az 1994. december 27-i ülésnapján fogadta el. A kihirdetés napja: 1994. december 28.

<sup>2</sup> A 2. § (1) bekezdését a 2004: XVIII. törvény 58. § (3) bekezdésének b) pontja hatályon kívül helyezte.

<sup>3</sup> A 3. § (1) bekezdése a 2003: LXXVII. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.

<sup>4</sup> A 4. § b)–d) pontja az 1997: CXXII. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

<sup>5</sup> Az 5. § (1) bekezdése a 2004: XVIII. törvény 58. § (3) bekezdésének a) pontjával megállapított szöveg.

- (2) <sup>6</sup>Azonos településen több hegyközség akkor alakítható, ha azok mindegyikéhez legkevesebb ezer hektár árutermő szőlőültetvény tartozik és területileg összefüggő egységet alkot.
- (3) Ha egy vagy több településen a hegyközség megalakításának az (1) bekezdés szerinti feltételei nincsenek meg, az egymáshoz földrajzilag legközelebb fekvő szőlőterületekkel rendelkező települések termelőinek közös hegyközséget kell alakítaniuk. Ez a kötelezettség kiterjed azon település termelőire is, akik egyébként önálló hegyközséget alakíthatnának, feltéve, hogy részvételük szükséges a közös hegyközség megalakításához.
- (4) <sup>7</sup>Közös hegyközséget csak ugyanazon borvidék települései részvételével lehet létrehozni.
- (5) Ha vitás, hogy mely településeken kell közös hegyközséget alakítani, azt az érdekeltek kérelmére a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter <sup>8</sup>határozza meg.

#### *Az alakuló közgyűlés előkészítése*

- 6. §** (1) A törvény hatálybalépését követő hatvan napon belül minden érdekelt (termelő, házikertiszőlő-birtokos, felvásárló) köteles magát az ültetvénye fekvése, illetve a 26. § (1) bekezdésének *b)* pontja szerinti tevékenysége szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjénél (a továbbiakban: jegyző) bejelenteni.
- (2) A bejelentésnek tartalmaznia kell az érdekelt nevét (cégét), lakóhelyét (telephelyét, székhelyét), ültetvénye helyrajzi számát, területmértékét és használatának jogcímét. A házikertiszőlő-birtokos a más településen lévő ültetvénye adatait is köteles bejelenteni.
- (3) A jegyző az (1) bekezdés szerinti határidő lejártát követő tizenöt napon belül összeállítja a bejelentkezettek nevét és lakcímét termelők és házikerti szőlőbirtokosok szerint csoportosítva tartalmazó jegyzéket, s azt harminc nap időtartamra az önkormányzat hirdetőtábláján közzéteszi. A hirdetményben tájékoztatni kell az érdekelteket az alakuló közgyűlést előkészítő bizottság létrehozásának időpontjáról és helyéről.
- (4) Az érdekeltek maguk közül előkészítő bizottságot választanak, s ezt a jegyzőnek bejelentik. A jegyző a bejelentkezettek adatait átadja az előkészítő bizottságnak.

- 7. §** (1) Az előkészítő bizottság gondoskodik a hegyközségi tagok névjegyzéke és az alapszabály tervezetének elkészítéséről.
- (2) Az előkészítő bizottság az alakuló közgyűlésre határnapot tűz ki, s arról valamennyi, tagként számításba vehető érdekeltet írásban, valamint hirdetményi úton, illetve a helyben szokásos más alkalmas módon is értesíti úgy, hogy azok az alakuló közgyűlésről legalább nyolc nappal korábban tudomást szerezhessenek.

#### *Az alakuló közgyűlés*

- 8. §** (1) A hegyközség megalakítása céljából alakuló közgyűlést kell tartani. Ennek feladata a tagok névjegyzékének megállapítása, az alapszabály megalkotása, valamint a tisztségviselők megválasztása.
- (2) Az alakuló közgyűlés határozatképes, ha azon a névjegyzék-tervezetbe felvetteknek több mint a fele megjelent.
- (3) Ha az alakuló közgyűlés nem határozatképes, nyolc nap elteltével, de legkésőbb az eredménytelen közgyűlést követő tizenöt napon belül új alakuló közgyűlést kell összehívni, amely határozatképes, ha azon a névjegyzék-tervezetbe felvettek közül legkevesebb tíz fő megjelent.
- (4) Az alakuló közgyűlés a határozatait — az alapszabály elfogadásáról hozott határozat kivételével — egyszerű szótöbbséggel hozza. A határozathozatalra egyebekben e törvény és — elfogadása után — az alapszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.

- 9. §** (1) Az alakuló közgyűlésről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet a közgyűlés által választott elnök és jegyzőkönyvvezető ír alá, s két tag hitelesít.
- (2) Az alakuló közgyűlés által elfogadott alapszabályt közjegyzői okiratba, vagy ügyvéd (jogtanácsos) által ellenjegyzett okiratba kell foglalni.

#### *Nyilvántartásba vétel*

- 10. §** (1) Az alapszabály elfogadását követően a hegyközség székhelye szerint illetékes megyei bíróságnál kérni kell a hegyközség nyilvántartásba vételét. A hegyközség a bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre, az alapszabály elfogadásának napjára visszaható hatállyal.

<sup>6</sup> Az 5. § (2) bekezdése az 1997: CXXII. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

<sup>7</sup> Az 5. § (4) bekezdése a 2003: LXXVII. törvény 11. §-ával megállapított szöveg.

<sup>8</sup> A szervezeti változásoknak megfelelő elnevezés.

- (2) A bíróság a hegyközség nyilvántartásba vételéről szóló határozatát a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterrel <sup>9</sup>is közli.
- (3) A hegyközség nyilvántartásba vételére egyebekben a társadalmi szervezetekre irányadó szabályokat kell alkalmazni.

#### *Az alapszabály*

- 11. §** (1) A hegyközség szervezetének és működésének rendjét az alapszabályban kell meghatározni.
- (2) Az alapszabálynak tartalmaznia kell
- a) a hegyközség elnevezését és székhelyét,
  - b) célját és feladatait,
  - c) a hegyközség képviselőit jogosultak megnevezését,
  - d) a hegyközség szervezetére és szerveinek működésére vonatkozó szabályokat,
  - e) a testületi szervek, a tisztségviselők feladat- és hatáskörét, választásuk módját, megbízatásuk időtartamát és megszűnésének eseteit,
  - f) a tagsági viszonnal kapcsolatos, e törvényben nem szabályozott kérdéseket,
  - g) a hegyközség gazdálkodására vonatkozó alapvető szabályokat (költségvetés, járulékkivetés stb.).
- (3) Az alapszabály elfogadásához és módosításához a közgyűlésen részt vevő tagok kétharmadának szavazata szükséges.
- (4) A hegyközség az alapszabályon felül ügyviteli szabályzatot is alkot. Az alapszabály más szabályzat megalkotásáról is rendelkezhet.

#### *A tagok névjegyzéke*

- 12. §** (1) A hegyközség tagjairól névjegyzéket kell készíteni, s az abban bekövetkezett változásokat folyamatosan vezetni kell.
- (2) A névjegyzéket — a hegyközség megalakulását követően — ki kell egészíteni a tag szölejeinek fajtaösszetételére és korára, előző évi termésére, illetve a tag által a hegyközség működési területéről előző évben felvásárolt szőlő és bor mennyiségére vonatkozó adatokkal.

### III. FEJEZET

#### *A HEGYKÖZSÉG SZERVEZETE*

##### *A közgyűlés*

- 13. §** (1) A hegyközség legfelsőbb önkormányzati testülete a közgyűlés, amely a tagok összességéből áll.
- (2) A közgyűlés hatáskörét az alapszabályban kell meghatározni úgy, hogy annak kizárólagos hatáskörébe tartozzék
- a) az alapszabály és más szabályzat, valamint a hegyközségi rendtartás (40. §) megalkotása és módosítása,
  - b) a hegyközség éves költségvetésének megállapítása és a zárszámadás elfogadása,
  - c) a választmány tagjainak, az elnöknek, a hegybíróknak, a hegyközségi tanácsi küldötteknek, továbbá az ellenőrző bizottság, valamint az alapszabály által létesített más bizottság tagjainak megválasztása,
  - d) <sup>10</sup>döntés egyesülés, szétválás, valamint körhegybíróság alakítása (csatlakozás, kiválás) kérdésében,
  - e) a hegyközségi járulék mértékének meghatározása,
  - f) <sup>11</sup>
- (3) <sup>12</sup>A közgyűlést az alapszabályban meghatározott időközönként, de évente legalább egy alkalommal össze kell hívni. Ha a hegyközségnek nem kell választmányt létrehoznia [15. § (2) bekezdés], legkevesebb évi három közgyűlést kell tartani.
- (4) Közös hegyközség esetében vagy egyébként, ha azt a taglétszám indokolja, az alapszabály lehetővé teheti a közgyűlésnek részközgyűlések formájában történő megtartását.

- 14. §** <sup>13</sup>A közgyűlésen minden tagot egy szavazat illet meg. A közgyűlés időpontjáról minden tagot írásban kell értesíteni azzal a figyelmeztetéssel, hogy a közgyűlés a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes. A határozathozatal és a választás rendjét az alapszabályban kell meghatározni.

<sup>9</sup> A szervezeti változásoknak megfelelő elnevezés.

<sup>10</sup> A 13. § (2) bekezdésének d) pontja az 1997: CXXII. törvény 4. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

<sup>11</sup> A 13. § (2) bekezdésének f) pontját a 2003: LXXVII. törvény 34. § (2) bekezdésének d) pontja hatályon kívül helyezte.

<sup>12</sup> A 13. § (3) bekezdésének második mondata az 1997: CXXII. törvény 4. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

### *A választmány*

**15. § (1)** <sup>14</sup>A közgyűlés a tagok közül az alapszabályban meghatározott létszámú választmányt, s ennek tagjai közül elnököt választ. A hegyközség elnöke egyben a választmány elnöke is.

(2) <sup>15</sup>Harminc főt meg nem haladó taglétszám esetén csak elnököt kell választani. A választmány jogkörét ez esetben az elnök, az alelnök (ha az alapszabály ilyen tisztséget létesít) és a közgyűlés által megbízott egy tag, vagy az elnök és két megbízott tag együttesen gyakorolja.

(3) A hegyközséget harmadik személyekkel szemben és a hatóságok előtt az elnök képviseli. Az alapszabály a képviseletre az elnökön kívül más tagot is feljogosíthat.

**16. § (1)** A választmány a közgyűlés határozatai szerint irányítja a hegyközség működését, dönt minden olyan ügyben, amelyet a törvény vagy az alapszabály nem utal a hegyközség más testületének vagy tisztségviselőjének hatáskörébe.

(2) <sup>16</sup>A választmány jár el a 41. § szerinti rendtartási ügyekben.

(3) A választmány az alapszabályban meghatározott gyakorisággal, de legalább kéthavonta ülésezik. Tevékenységéről évente beszámol a közgyűlésnek.

### *A hegybíró*

**17. § (1)** <sup>17</sup>A hegyközségnek a közgyűlés és a választmány határozatainak végrehajtásáért, valamint a közigazgatási ügyek viteléért felelős tisztségviselője a hegybíró. A hegybíró e tisztségénél fogva tagja a választmánynak.

(2) A hegybíró

a) előkészíti a közgyűlés és a választmány üléseit,

b) <sup>18</sup>eljár a névjegyzékbe való felvétellel, illetve törléssel kapcsolatos ügyekben, vezeti a hegyközségi névjegyzéket,

c) gyakorolja a munkáltatói jogot a hegyközség alkalmazottai felett,

d) eljár a hegyközség részére átadott közigazgatási ügyekben,

e) <sup>19</sup>az e törvényben, valamint külön jogszabályban meghatározott módon a hegyközség által vezetett nyilvántartásokból adatot szolgáltat,

f) <sup>20</sup>vezeti az ültetvénykatasztert, valamint a telepítések és kivágások nyilvántartását,

g) <sup>21</sup>ellátja a számára törvényben, valamint az alapszabályban meghatározott feladatokat.

(3) A hegybíró a tevékenységéről minden választmányi ülésen beszámol.

(4) <sup>22</sup>A hegybíró pályázat alapján a választmány jelöli, és a közgyűlés választja meg. Hegybíró csak olyan büntetlen előéletű személy lehet, aki a szőlészet és borászat területén szakmai felkészültséggel és gyakorlati jártassággal rendelkezik, valamint a közigazgatási alapvizsgát letette, vagy vállalja, hogy kinevezése esetén a vizsgát a hegyközség által meghatározott határidőn – de kinevezésétől számított legkésőbb egy éven – belül leteszi. A határidő elmulasztása vagy sikertelen vizsga esetén a hegybíró munkaviszonya megszűnik.

(5) <sup>23</sup>A hegybíró munkájáért díjazás illeti meg.

**17/A. §** <sup>24</sup>(1) <sup>25</sup>Azok a hegyközségek, amelyek bevétele nem elegendő ahhoz, hogy hegybíró alkalmazzanak, körhegybírórágot alakíthatnak. A körhegybírórág alakításáról, az ahhoz történő csatlakozásról és a kiválásról – a választmány előterjesztése alapján – a közgyűlés dönt.

---

<sup>13</sup> A 14. § az 1997: CXXII. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

<sup>14</sup> A 15. § (1) bekezdésének első mondata az 1997: CXXII. törvény 6. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

<sup>15</sup> A 15. § (2) bekezdése az 1997: CXXII. törvény 6. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

<sup>16</sup> A 16. § (2) bekezdése a 2000: XCIX. törvény 33. §-ával megállapított szöveg.

<sup>17</sup> A 17. § (1) bekezdése a 2003: LXXVII. törvény 12. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

<sup>18</sup> A 17. § (2) bekezdésének b) pontja a 2000: XCIX. törvény 34. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

<sup>19</sup> A 17. § (2) bekezdésének új e) pontját a 2003: LXXVII. törvény 12. § (2) bekezdése iktatta be, egyidejűleg az eredeti e) pont jelölését g) pontra változtatva.

<sup>20</sup> A 17. § (2) bekezdésének f) pontját a 2003: LXXVII. törvény 12. § (2) bekezdése iktatta be.

<sup>21</sup> A 17. § (2) bekezdése eredeti e) pontjának jelölését g) pontra változtatta a 2003: LXXVII. törvény 12. § (2) bekezdése.

<sup>22</sup> A 17. § (4) bekezdése a 2003: LXXVII. törvény 12. § (3) bekezdésével megállapított szöveg.

<sup>23</sup> A 17. § (5) bekezdését a 2003: LXXVII. törvény 12. § (3) bekezdése iktatta be.

<sup>24</sup> A 17/A. §-t az 1997: CXXII. törvény 8. §-a iktatta a szövegbe.

<sup>25</sup> A 17/A. § (1) bekezdése a 2003: LXXVII. törvény 13. §-ával megállapított szöveg.

(2) <sup>26</sup>A körhegybíróóság alakításának és fenntartásának feltételeiről az érdekelt hegyközségek választmányai állapodnak meg. A megállapodásban rendelkezni kell a körhegybíróóság székhelyéről, a körhegybíró választásáról, feladatellátásának rendjéről, ennek szervezeti feltételeiről, valamint a fenntartás költségeihez való hozzájárulásról. A megállapodást meg kell küldeni a hegyközségi tanácsnak, valamint az illetékes megyei földművelésügyi hivatalnak.

(3) A körhegybíróóságához csatlakozni, vagy abból kiválni a naptári év első napjával lehet. A kiválási vagy csatlakozási szándékról a többi hegyközséget legalább három hónappal korábban értesíteni kell.

(4) A körhegybíróót az érdekelt hegyközségek közgyűlései választják. A körhegybíró megválasztásához a leadott szavazatok többsége szükséges.

(5) A körhegybíró valamennyi hegyközség választmányi ülésén részt vesz és ott a tevékenységéről beszámol.

#### *Az ellenőrző bizottság*

**18. §** (1) A közgyűlés a tagok közül legalább három tagú ellenőrző bizottságot, vagy ha a taglétszám a harminc főt nem haladja meg, ilyen feladatkörrel megbízott tisztségviselőt választ, akire az ellenőrző bizottságra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(2) Az ellenőrző bizottság tagjai e tevékenységükért kizárólag a közgyűlésnek felelnek és feladataik ellátása körében részükre utasítás nem adható.

**19. §** (1) Az ellenőrző bizottság feladata a hegyközség működése törvényességének, valamint a gazdálkodásnak az ellenőrzése. Ennek érdekében az ellenőrző bizottság a hegyközség bármely testületétől, tisztségviselőjétől vagy tagjától tájékoztatást kérhet és a hegyközségi iratokba betekinthez.

(2) Az ellenőrző bizottság az eljárása során tett megállapításait javaslatával együtt írásban közli az érdekelt testülettel vagy tisztségviselővel; szükség esetén — az alapszabályban meghatározott módon — összehívhatja a közgyűlést.

(3) Az ellenőrző bizottság legalább ötvenként független könyvvizsgálóval köteles megvizsgáltatni a hegyközség gazdálkodását.

(4) A közgyűlés a hegyközség éves költségvetéséről és a zárszámadásról csak az ellenőrző bizottság véleményének ismeretében dönthet.

(5) Az ellenőrző bizottság egyeztetést végez és állást foglal a hegyközség valamely testületének határozata ellen tett bejelentés ügyében.

#### *Egyéb testületi szervek*

**20. §** Az alapszabály további testületi szerveket (bizottságokat) létesíthet. Ez esetben az alapszabálynak meg kell határoznia e testületek feladatkörét, valamint a hegyközség más testületeihez és a tisztségviselőkhez való viszonyát.

#### *A tisztségviselőkre irányadó rendelkezések*

**21. §** (1) A hegyközség tisztségviselői: az elnök, a hegybíró, az ellenőrző bizottság elnöke, valamint az alapszabály által létesített más tisztséget (pl. alelnök) betöltő személy.

(2) <sup>27</sup>Nem lehet tisztségviselő,

a) aki nem tagja a hegyközségnek;

b) akit a bíróság cselekvőképességet kizáró vagy korlátozó gondnokság alá helyezett;

c) akit szándékos bűncselekmény miatt elítéltek, a büntetett előéletéhez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól való mentesüléséig.

Az a) pontban foglalt kizáró feltétel a hegybíróra nem vonatkozik.

(3) Egyidejűleg nem viselhetnek tisztséget a hegyközségben a közeli hozzátartozók [Ptk. 685. § b) pont], valamint az élettársak. Az alapszabály az összeférhetetlenség további eseteit is meghatározhatja.

#### *A hegyközség megszűnése*

**22. §** A hegyközség megszűnik, ha feloszlátják [57. § (3) bekezdés c) pont], ha más hegyközséggel egyesül, vagy több hegyközségre szétválak.

<sup>26</sup> A 17/A. § (2) bekezdésének eredeti harmadik mondatát a 2003: LXXVII. törvény 34. § (2) bekezdésének d) pontja hatályon kívül helyezte.

<sup>27</sup> A 21. § (2) bekezdése az 1997: CXXII. törvény 9. §-ával kiegészített szöveg.

**23. § (1)** Több hegyközség akkor egyesülhet, ha

- a) a települések, amelyek területén hegyközség működik, egyesülnek,
- b) a település más településtől olyan területrészt vesz át, amelyen hegyközség működik, vagy
- c) a településen az önálló hegyközség alakításának feltételei utóbb megszűnnek.

(2) Az egyesülésről a hegyközségek közgyűlései külön-külön, a jelen lévő tagok több mint felének szavazatával határoznak.

(3) Az egyesülésre a közös hegyközség alakításának szabályait [5. § (3)–(5) bekezdések] megfelelően alkalmazni kell.

**24. §** A hegyközség több hegyközségre szétválhat, ha

- a) működési területén új községet alakítanak,
  - b) a korábbi községegyesítést megszüntetik, vagy
  - c) a települési önkormányzat által más település részére területrész átadására kerül sor,
- és az új települések mindegyikén megvannak az önálló hegyközség alakításának feltételei vagy — e feltételek hiányában — az új települések, illetve az átadott területrész és az azt átvevő település hegyközségei egyesülnek.

**25. § (1)** Az egyesüléssel létrejövő hegyközség az egyesülő hegyközségek általános jogutódja.

(2) A szétválásról hozott közgyűlési határozatban rendelkezni kell a vagyon megosztásáról. A hegyközség jogai és kötelezettségei a vagyonmegosztás arányában a szétválással létrejövő jogutód hegyközségekre szállnak át.

(3) A hegyközségek egyesülése, illetve szétválása nem érinti tagjaik jogait és kötelelességeit.

#### IV. FEJEZET

#### HEGYKÖZSÉGI TAGSÁG

##### *A hegyközség tagjai*

**26. § (1)** A hegyközség tagja — lakóhelyétől (telephelyétől), székhelyétől függetlenül —

- a) az a termelő, aki tevékenységét a hegyközség működési területén végzi, valamint
  - b) <sup>28</sup>az a felvásárló, aki egy naptári éven belül a hegyközség működési területén legalább héttized tonna szőlőt, illetve öt hektoliter bort vásárol,
  - c) <sup>29</sup>az a házikerti szőlőbirtokos, aki a termését forgalomba hozza.
- (2)–(3) <sup>30</sup>

(4) A felvásárló minden olyan hegyközségnek tagja, amelynek területéről olyan mennyiségben vásárol fel, hogy az együttesen elérje az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott mértéket.

##### *A tagsági viszony keletkezése és megszűnése*

**27. § (1)** A termelő hegyközségi tagsági viszonya annak a hónapnak az első napjával keletkezik, amelyben a tevékenységét megkezdi. A felvásárló hegyközségi tagsági viszonya annak a hónapnak az első napjával keletkezik, amelyben tevékenysége az e törvényben meghatározott mértéket eléri.

(2) <sup>31</sup>Új telepítésű szőlő esetén a termelő hegyközségi tagsági viszonya a telepítési engedély jogerőre emelkedésével jön létre.

(3) A hónap utolsó napjával megszűnik a hegyközségi tagsági viszonya annak, aki a termelőtevékenységgel felhagy, illetve a szőlőültetvény használatát másnak engedi át. A felvásárló hegyközségi tagsági viszonya az év végével megszűnik, ha tevékenysége az adott évben a hegyközség területén nem éri el az e törvényben meghatározott mértéket.

(4) Az a házikertiszőlő-birtokos, aki a hegyközségnek önként tagja, bármikor kérheti írásban a névjegyzékből való törlését; a tagsági viszony ez esetben a bejelentés napjával szűnik meg.

**28. § (1)** A hegyközségi tagsági viszonyt keletkeztető vagy megszüntető tényről az érdekeltnek — a névjegyzékbe való felvétel, illetve a törlés végett — a hegyközségnél be kell jelentenie. A hegyközség bejelentés híján is köteles eljárni, ha tagsági viszony keletkezéséről vagy megszűnéséről egyéb módon tudomást szerez.

<sup>28</sup> A 26. § (1) bekezdésének b) pontja az 1997: CXXII. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.

<sup>29</sup> A 26. § (1) bekezdésének c) pontját a 2003: LXXVII. törvény 14. §-a iktatta be.

<sup>30</sup> A 26. § (2)–(3) bekezdését a 2003: LXXVII. törvény 34. § (2) bekezdésének d) pontja hatályon kívül helyezte.

<sup>31</sup> A 27. § (2) bekezdése a 2003: LXXVII. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

(2) A hegyközségnek a bejegyzésről vagy törlésről szóló határozatát — a jogorvoslatra való figyelmeztetéssel — írásban közölni kell a taggal.

#### *A tag jogai és kötelezettségei*

**29. §** (1) A tag joga, hogy

- a) tanácskozási és szavazati joggal részt vegyen a közgyűlésen;
- b) tisztséget viseljen a hegyközségben;
- c) igénybe vegye a hegyközség által nyújtott szolgáltatásokat.

(2) A tagsági viszonyból eredő jogok képviselő útján is gyakorolhatók, a képviselő azonban csak egy tag nevében járhat el. Természetes személy az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jogot csak személyesen gyakorolhatja.

(3) Aki több hegyközségnek is tagja, tisztséget csak egy hegyközségben viselhet.

**30. §** (1) <sup>32</sup>Kizárólag hegyközségi tag termelő jogosult arra, hogy a törvény hatálya alá tartozó településen előállított termékére származási bizonyítvány kiadását kezdeményezze, illetve, hogy a terméket első alkalommal a hegyközségre utaló megjelöléssel hozza forgalomba. Nem tarthat igényt a tag a származási bizonyítvány kiadására, ha hegyközségijárlék-fizetési és adatszolgáltatási kötelezettségének határidőre nem tesz eleget.

(2) A hegyközség tagját elővásárlási, valamint előhaszonbérleti jog illeti meg a szomszédos, a szőlő termőhelyi kataszterében nyilvántartott földrészletre.

**31. §** A tag kötelezettsége, hogy

- a) megfizesse a hegyközségi járulékot;
- b) megtartsa a hegyközség alapszabályában és más szabályzataiban foglaltakat;
- c) a termelőtevékenységet a hegyközségi rendtartás szerint végezze;
- d) <sup>33</sup>szőlőterületéről és szőlőtermeléséről nyilvántartást, értékesítésre szánt bor termeléséről, raktározásáról és forgalmazásáról, valamint bor tárolására alkalmas eszközeiről, tárolóteréről pincekönyvet vezessen;
- e) <sup>34</sup>a hegyközségnek külön jogszabályban rögzített tartalommal adatot szolgáltatasson;
- f) <sup>35</sup>

### V. FEJEZET

#### *A HEGYKÖZSÉGEK TERÜLETI ÉS ORSZÁGOS SZERVEI*

##### *A hegyközségi tanács*

**32. §** (1) <sup>36</sup>A hegyközségek borvidékenként hegyközségi tanácsot alakítanak. A bortermőhelyi hegyközség a működési területéhez földrajzilag legközelebb fekvő hegyközségi tanácshoz tartozik.

(2) A hegyközségi tanács tagjai a hegyközségek elnökei, valamint egy-egy küldöttjük.

(3) A hegyközségi tanács az általa elfogadott alapszabály szerint működik.

(4) <sup>37</sup>A hasonló hagyományokkal és természeti adottságokkal rendelkező, vagy egymással földrajzilag egységet képező borvidékek önkéntes társulással eredetvédelmi célból borvidéki régiót alakíthatnak.

(5) A meghatározott termőhelyű vagy védett eredetű minőségi vagy különleges minőségű borok termelésére kevésbé alkalmas bortermőhelyekből a hegyközségi tanácsok a (4) bekezdésben foglaltak szerint tájbortermő-vidéket alakíthatnak ki.

(6) A tanácsok a társulás működésének feltételeit a társulási megállapodásban határozzák meg.

**33. §** (1) <sup>38</sup>A hegyközségi tanács a tagjai közül igazgatóválasztmányt, s ennek tagjai közül elnököt (alelnököt) választ. Az ügyek viteléért felelős tisztségviselő a titkár, akit a választmány pályázat alapján nevez ki. A titkár csak szakirányú végzettséggel rendelkező személy lehet. A titkár díjazására a 17. § (5) bekezdése vonatkozik.

<sup>32</sup> A 30. § (1) bekezdése az 1997: CXXII. törvény 11. §-ával kiegészített szöveg.

<sup>33</sup> A 31. § d) pontja a 2003: LXXVII. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.

<sup>34</sup> A 31. § e) pontja a 2003: LXXVII. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.

<sup>35</sup> A 31. § f) pontját a 2003: LXXVII. törvény 34. § (2) bekezdésének d) pontja hatályon kívül helyezte.

<sup>36</sup> A 32. § (1) bekezdésének második mondata a 2000: XCIX. törvény 36. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

<sup>37</sup> A 32. § (4)-(6) bekezdését a 2000: XCIX. törvény 36. §-ának (2) bekezdése iktatta a szövegbe.

<sup>38</sup> A 33. § (1) bekezdése a 2003: LXXVII. törvény 17. §-ával megállapított szöveg.

(2) Annál a hegyközségi tanácsnál, amelynek létszáma a tizenöt főt nem haladja meg, nem kell igazgatóválasztmányt létrehozni. Ez esetben az igazgatóválasztmány feladatkörét az elnök, az alelnök és a titkár együttesen gyakorolja.

**34. §** A hegyközségi tanács ülésén tanácskozási joggal részt vesznek: az illetékes földművelésügyi hivatal és állami természetvédelmi hatóság, valamint az Országos Borminősítő Intézet képviselője, továbbá a tanács működési területén lévő szőlészeti, borászati és kertészeti szakoktatási és kutatási intézmények, valamint szakmai érdekképviselői szervezetek képviselői.

#### *Hegyközségek Nemzeti Tanácsa*

**35. §** <sup>39</sup>(1) A hegyközségek országos szervezete a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (a továbbiakban: nemzeti tanács), amely a hegyközségi tanácsok egy-egy képviselőjéből áll, és a főtitkárral egészül ki.

(2) A nemzeti tanács az általa elfogadott alapszabály szerint működik.

(3) A nemzeti tanács a tagjai sorából elnökséget, ennek tagjai közül elnököt (alelnököt) választ. Az ügyek viteléért felelős tisztségviselő a főtitkár, akit a tanács pályázat alapján nevez ki. A főtitkár csak felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező személy lehet.

**36. §** <sup>40</sup>A nemzeti tanács ülésén tanácskozási joggal részt vesznek a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, az Országos Borminősítő Intézet, az Országos Borszakértő Bizottság, az országos szőlészeti-borászati oktatási, kutatási intézmények, valamint szakmai érdek-képviselői szervezetek képviselői. A tanács ülésére meg kell hívni a napirend szerint érdekelt minisztérium képviselőjét.

#### *Közös szabályok*

**37. §** (1) A hegyközségi tanács és a nemzeti tanács egyaránt köztestület.

(2) Mindkét szervezet nyilvántartásba vételére, létrejöttére, alapszabályára, szervezetére és működésére e törvénynek a hegyközségre irányadó szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(3) A hegyközségi tanács, valamint a nemzeti tanács ügyintéző szervezetet hoz létre, s arra vonatkozóan szervezeti és működési szabályzatot készít, amelyet az igazgatóválasztmány, illetve az elnökség fogad el. Az ügyintéző szervezet vezetője hegyközségi tanácsnál a titkár, a nemzeti tanácsnál a főtitkár.

(4) <sup>41</sup>A hegyközségi tanács, valamint a nemzeti tanács közigazgatási ügyben eljáró tisztségviselője, illetve ügyintézője csak olyan büntetlen előéletű személy lehet, aki a közigazgatási alapvizsgát letette, vagy vállalja, hogy kinevezése esetén a vizsgát a hegyközség által meghatározott határidőn – de kinevezésétől számított legkésőbb egy éven – belül leteszi. A határidő elmulasztása vagy sikertelen vizsga esetén a tisztségviselő, illetve ügyintéző munkaviszonya megszűnik.

### **VI. FEJEZET**

#### *A HEGYKÖZSÉGI SZERVEZETEK FELADATAI*

##### *A hegyközség feladatai*

**38. §** A hegyközség

a) a minőségvédelem érdekében összehangolja tagjai szőlészeti és borászati szakmai tevékenységét;

b) <sup>42</sup>gondoskodik – a helyi önkormányzattal együttműködve – a működési területéhez tartozó szőlők őrzéséről;

c) <sup>43</sup>a számítógépes nyilvántartásban foglalt adatokat rendszerezi és összegezi, s azokat – egyedileg nem azonosítható módon – a hegyközségi tanácshoz továbbítja;

d) <sup>44</sup>a szőlőültetvényekkel kapcsolatos támogatások igénybevitelével összefüggő adatokat szolgáltat a támogatást folyósító szervnek;

e) <sup>45</sup>szolgáltatásokkal és szaktanácsadással segíti tagjai gazdálkodását;

---

<sup>39</sup> A 35. § a 2003: LXXVII. törvény 18. §-ával megállapított szöveg.

<sup>40</sup> A 36. § a 2003: LXXVII. törvény 19. §-ával megállapított szöveg.

<sup>41</sup> A 37. § (4) bekezdése a 2003: LXXVII. törvény 20. §-ával megállapított szöveg.

<sup>42</sup> A 38. § b) pontja a 2003: LXXVII. törvény 21. §-ával megállapított szöveg.

<sup>43</sup> A 38. § c) pontja a 2003: LXXVII. törvény 21. §-ával megállapított szöveg.

<sup>44</sup> A 38. § új d) pontját a 2002: XXIII. törvény 36. §-a iktatta a szövegbe, egyidejűleg az eredeti d)–g) pontok jelölését e)–h) pontokra változtatva. A d) pont a 2003: LXXVII. törvény 21. §-ával megállapított szöveg.



- f) <sup>46</sup>a szőlőtermelőnek a szőlőterületére, szőlőfajtáira, a tárgyévi termés mennyiségére és a szőlőfelhasználására vonatkozó adatokat egyedileg azonosítható módon, jövedéki ellenőrzés elősegítése céljára mágneses adathordozón vagy elektronikus úton továbbítja a vámhatóságnak;
- g) <sup>47</sup>védi a település termelőinek érdekeit;
- h) <sup>48</sup>feltárja a település termékeinek származásvédelmét sértő cselekményeket;
- i) <sup>49</sup>ellenőrzi tagjainál a rendtartásra vonatkozó jogszabályok betartását;
- j) <sup>50</sup>rendezvényeket, helyi borversenyeket szervez.

#### *A hegyközség jogosítványai*

**39. §** A hegyközség — feladatainak ellátása körében —

- a) a szőlő- és bortermelésre vonatkozó jogszabályban meghatározott keretek között a működési területén kötelező érvényű szakmai szabályokat állapít meg, s ellenőrzi azok betartását;
- b) eljár a törvény által hatáskörébe utalt közigazgatási ügyekben;
- c) javaslattevői és véleményezői jogkörrel részt vesz a szőlő- és borgazdálkodással kapcsolatos közigazgatási ügyekben.

#### *Hegyközségi rendtartási ügyek*

**40. §** <sup>51</sup>(1) <sup>52</sup>A hegyközség a hegyközségi rendtartás (hegyszabályok) keretében meghatározza a célszerű telepítés és művelés, az ültetvények rendje, a szőlőkárosító elleni egységes növényvédelem, a szüretelés, a feldolgozás, valamint a bor helyi sajátosságoknak megfelelő készítése szabályait, továbbá más, a minőségvédelem szempontjából fontosnak ítélt szakmai követelményeket. Ennek során figyelembe kell venni a természet- és tájvédelemre vonatkozó jogszabályokat is. A rendtartásban meg kell határozni a hegyszabályokat sértő cselekmények e törvény szerinti jogkövetkezményeit.

(2) A hegyközségi rendtartás a szőlőkataszteri besorolás alapján borvidéknek és bortermőhelynek minősülő határrészekre (szőlőhegy) kiterjedő hatállyal határozza meg az ingatlanok, az utak, vízelvezető árkok állapotára és növényvédelmére, valamint az ingatlanok rendeltetésszerű használatával kapcsolatos létesítmények karbantartására vonatkozó szabályokat. A rendtartás ezen előírásait a szőlőhegy területébe eső, más művelési ágú külterületi ingatlanok használóinak és az utak kezelőinek is be kell tartaniuk.

(3) Azok a hegyközségek, amelyek működési területéhez egybefüggő szőlőterületek tartoznak, közös hegyközségi rendtartást készítenek. A közös rendtartás elfogadásáról az érdekelt hegyközségek közgyűlései külön határoznak. A rendtartás elfogadásához az összes szavazat többsége szükséges.

(4) Az elfogadott rendtartást meg kell küldeni a hegyközségi tanácsnak, amely kifogást emelhet a rendtartás ellen, ha az törvényt sértő, vagy nyilvánvalóan szakszerűtlen rendelkezést tartalmaz. A hegyközségnek a kifogásolt rendelkezést újra kell tárgyalni. A rendtartás – kifogás híján – a hegyközségi tanácsnak történő megküldését követő harmincadik napon válik érvényessé és kihirdethetővé. Az a hegyközség, amelynek nincs érvényes rendtartása, a közfeladatok ellátásáért költségterítésben nem részesülhet.

(5) Az érvényes rendtartást hirdetményi úton, valamint a helyben szokásos más alkalmas módon is közzé kell tenni, továbbá a hegyközség székhelyén kívül lakó tagoknak meg kell küldeni. A közzététellel egyidejűleg a rendtartást meg kell küldeni a települési önkormányzatnak, valamint a megyei földművelésügyi hivatalnak is. A rendtartás a hirdetményként való közzététele napját követő harmincadik napon lép hatályba.

**41. §** (1) A hegyközség ellenőrzi a hegyszabályok betartását. Az ellenőrzés eredményeként határozattal megállapítja a szabályszegés tényét, a tagot a jogellenes állapot megszüntetésére, meghatározott cselekvés teljesítésére, valamintól való tartózkodásra kötelezheti vagy — a rendtartásban meghatározott esetekben és mértékig — bírsággal sújthatja.

(2) A hegyközség a bort hamisító vagy hamis termékjelölést alkalmazó tagját határozattal eltilthatja a településre vagy termőhelyre utaló származásmegnevezés, illetve a „különleges minőségű bor”, a „minőségi bor”, valamint a „tájbor” minőségmegjelölés alkalmazásától.

<sup>45</sup> A 38. § eredeti d) pontjának jelölését e) pontra változtatta a 2002: XXIII. törvény 36. §-a.

<sup>46</sup> A 38. § eredeti e) pontjának jelölését f) pontra változtatta a 2002: XXIII. törvény 36. §-a, szövegét újonnan a 2003: LXXVII. törvény 21. §-a állapította meg.

<sup>47</sup> A 38. § eredeti f) pontjának jelölését g) pontra változtatta a 2002: XXIII. törvény 36. §-a.

<sup>48</sup> A 38. § eredeti g) pontjának jelölését h) pontra változtatta a 2002: XXIII. törvény 36. §-a.

<sup>49</sup> A 38. § i) pontját a 2003: LXXVII. törvény 21. §-a iktatta be.

<sup>50</sup> A 38. § j) pontját a 2003: LXXVII. törvény 21. §-a iktatta be.

<sup>51</sup> A 40. § az 1997: CXXII. törvény 12. §-ával megállapított szöveg.

<sup>52</sup> A 40. § (1) bekezdésének első mondata a 2003: LXXVII. törvény 22. §-ával megállapított szöveg.

(3) <sup>53</sup>Azt, aki nem hegyközségi tagként vét a rendtartás szabályai ellen, a hegyközség felszólítja a jogellenes állapot megszüntetésére vagy a rendtartás szerinti cselekvésre. A felszólítás eredménytelensége esetén a hegyközség bíróságtól kérheti a rendtartásba ütköző cselekményt elkövető személynek a felszólításnak megfelelő kötelezését.

**42. §** <sup>54</sup>A hegyközség – a jogszabályok keretein belül – a működési területére kiterjedően meghatározhatja a telepíthető szőlőfajtákat, továbbá fajtánként az egységnyi területen termelhető szőlő, must és bor mennyiségét, valamint a legalacsonyabb szüretelési mustfokot.

#### *Közigazgatási ügyek*

**43. §** <sup>55</sup>(1) A hegyközség a külön törvényben meghatározott módon részt vesz a szőlőtelepítéssel és kivágással kapcsolatos engedélyezési eljárásban.

(2) A szőlő, az asztali bor és a meghatározott termőhelyről származó minőségi bor származási bizonyítványát a hegybíró, a meghatározott termőhelyről származó különleges minőségű bor, a védett eredetű bor és a meghatározott termőhelyről származó tokaji borkülönlegesség származási bizonyítványát pedig a hegyközségi tanács titkára adja ki.

**44. §** <sup>56</sup>A hegybíró a műveletlenül hagyott ültetvény használatát megfelelő határidő biztosításával felszólítja, hogy a szükséges talaj- és növényvédelmi munkákat végezze el, illetve a szőlőt művelje meg. Ha a felszólítás eredménytelen, a hegybíró a határidő lejártát követő nyolc napon belül köteles erről tájékoztatni az illetékes körzeti földhivatalt.

**45. §** (1) A borászati üzem létesítésének és működtetésének engedélyezése ügyében eljáró hatóság köteles beszerezni az üzem helye szerint illetékes hegyközség véleményét.

(2) <sup>57</sup>Szőlő művelési ágban nyilvántartott termőföld esetében a művelési ág megváltoztatásához a hegyközség engedélye szükséges. Engedély nélküli kivágás esetén a művelési ág változás az ingatlan-nyilvántartásba nem vezethető át. A művelési ág változására egyebekben a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 42. §-ában foglaltakat kell azzal az eltéréssel alkalmazni, hogy a földhivatal a művelési ág visszaállításáról a hegyközség megkeresése alapján határoz.

(3) A hegyközség jogosult kezdeményezni a szőlő termőhelyi kataszterének kiegészítését és módosítását.

(4) <sup>58</sup>A szőlő termőhelyi kataszterébe felvett területeken erdőt, gyümölcsöst telepíteni csak a hegyközség előzetes hozzájárulásával lehet.

(5) A hegyközség a szőlőkataszterbe tartozó területekre a tulajdonosok képviseletében jogosult vadászati jogot kérni, valamint a földtulajdonosokat a vad védelméről és a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvénynek a jegyzőre vonatkozó szabályai szerint képviselni.

#### *A területi és az országos szervezet feladatai*

**46. §** (1) A hegyközségi tanács

a) összehangolja a borvidék hegyközségeinek tevékenységét;

b) meghatározza a borvidéki rendtartást;

c) <sup>59</sup>szakmai szempontból felülvizsgálja a hegyközségi rendtartásokat;

d) rendszerezi és összegzi a hegyközségeknek a termelésre és az értékesítésre vonatkozó adatszolgáltatását, s az adatokat a nemzeti tanácshoz továbbítja;

e) tájékoztatja tagjait a gazdasági együttműködési és a piaci lehetőségekről;

f) <sup>60</sup>intézi a borvidék származás-, minőség- és eredetvédelmi ügyeit;

g) <sup>61</sup>képviseli a borvidék termelőit az őket érintő szakmai ügyekben;

h) elbírálja a hegyközség közigazgatási ügyben hozott határozata ellen benyújtott fellebbezést;

<sup>53</sup> A 41. § (3) bekezdését az 1997: CXXII. törvény 13. §-a iktatta a szövegbe.

<sup>54</sup> A 42. § a 2003: LXXVII. törvény 23. §-ával megállapított szöveg.

<sup>55</sup> A 43. § a 2003: LXXVII. törvény 24. §-ával megállapított szöveg.

<sup>56</sup> A 44. § a 2003: LXXVII. törvény 25. §-ával megállapított szöveg.

<sup>57</sup> A 45. § (2) bekezdése a 2000: XCIX. törvény 38. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

<sup>58</sup> A 45. § (4) és (5) bekezdését a 2000: XCIX. törvény 38. §-ának (2) bekezdése iktatta be.

<sup>59</sup> A 46. § (1) bekezdésének új c) pontját az 1997: CXXII. törvény 14. §-ának (2) bekezdése iktatta a szövegbe és egyidejűleg az eredeti c)–h) pontok jelölését d)–i) pontra változtatta.

<sup>60</sup> A 46. § (1) bekezdésének f) pontja a 2003: LXXVII. törvény 26. §-ával megállapított szöveg.

<sup>61</sup> A 46. § (1) bekezdésének g) pontja a 2003: LXXVII. törvény 26. §-ával megállapított szöveg.

- i) külön jogszabályban meghatározott módon részt vesz a szőlő- és borgazdálkodással kapcsolatos jogszabályok betartásának ellenőrzésében;
- j) <sup>62</sup>hatósági ellenőrzést végez az illetékességi területéhez tartozó hegyközségeknél;
- k) <sup>63</sup>borvidéki, regionális rendezvényeket, borversenyeket szervez.
- (2) <sup>64</sup>A különleges minőségű bor származási bizonyítványának kiadásával kapcsolatos ügyekben első fokon a hegyközségi tanács jár el.

#### **47. § A nemzeti tanács**

- a) segíti a hegyközségek és a hegyközségi tanácsok tevékenységét;
- b) összegzi és elemzi a hegyközségi tanácsok adatszolgáltatását, s ennek alapján javaslatokat dolgoz ki az esetleges agrárpiacon beavatkozásra;
- c) a termékek piacra jutását elősegítő szolgáltatásokat szervez;
- d) <sup>65</sup>képviselheti a hegyközséget a származás-, minőség- és eredetvédelemmel kapcsolatos ügyekben;
- e) elbírálja a hegyközségi tanács közigazgatási ügyben hozott elsőfokú határozata ellen benyújtott fellebbezést;
- f) együttműködik a szőlő- és bortermeléssel kapcsolatban feladatokat ellátó hatóságokkal és intézményekkel;
- g) kapcsolatot tart a nemzetközi eredetvédelmi szervezetekkel;
- h) kiállításokat, borversenyeket, konferenciákat szervez.

**48. §** A hegyközségi szervezetek részére további feladatot csak törvény állapíthat meg, annak ellátásával kapcsolatos szabályokat azonban kormányrendelet vagy miniszteri rendelet is meghatározhat.

#### *Közigazgatási ügyekkel kapcsolatos szabályok*

**49. § (1)** A hegyközségi szervezetek közigazgatási ügyekben való eljárására az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (Áe.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) A hegyközségi szervezetek határozata ellen, ha az eljárás első fokon

- a) hegyközségnél indult, a hegyközségi tanácshoz;
- b) hegyközségi tanácsnál indult, a nemzeti tanácshoz lehet fellebbezni.

(3) <sup>66</sup>Közigazgatási ügyekben

- a) hegyközségnél a hegybíró,
- b) hegyközségi tanácsnál, illetve a nemzeti tanácsnál a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyintéző jár el.

A b) pont szerint eljáró személynek a hegybíróval azonos személyi feltételekkel kell rendelkeznie.

(4) Alapszabályban, illetve szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni a közigazgatási ügyben eljáró személy kizárás (Áe. 19. §) miatt vagy bármely más okból való akadályoztatása esetére a feltételeknek megfelelő másik személy kijelölésére vonatkozó szabályokat.

### **VII. FEJEZET**

#### *A HEGYKÖZSÉGI SZERVEZETEK MŰKÖDÉSE*

##### *Kapcsolatrendszer*

**50. § (1)** A hegyközségek a hegyközségi tanácsokat, ez utóbbi pedig a nemzeti tanácsot rendszeresen tájékoztatják tevékenységükről. A nemzeti tanács évente egy alkalommal értékeli a hegyközségi szervezetek tevékenységét és arról tájékoztatja a földművelésügyi és vidékfejlesztési minisztert. <sup>67</sup>

(2) A hegyközségi szervezetek együttműködnek az agrárkamara területi és országos szervezeteivel, valamint a gazdasági és szakmai érdekképviselői szervezetekkel.

<sup>62</sup> A 46. § (1) bekezdésének j) pontját a 2003: LXXVII. törvény 26. §-a iktatta be.

<sup>63</sup> A 46. § (1) bekezdésének k) pontját a 2003: LXXVII. törvény 26. §-a iktatta be.

<sup>64</sup> A 46. § (2) bekezdése az 1997: CXXII. törvény 14. §-ának (3) bekezdésével megállapított szöveg.

<sup>65</sup> A 47. § d) pontja a 2003: LXXVII. törvény 27. §-ával megállapított szöveg.

<sup>66</sup> A 49. § (3) bekezdésének második mondata az 1997: CXXII. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

<sup>67</sup> A szervezeti változásoknak megfelelő elnevezés.

(3) A hegyközség a területét érintő településrendezési és -fejlesztési feladatokban együttműködik az illetékes önkormányzat képviselő-testületével.

(4) A hegyközségi, valamint a szőlő- és borgazdálkodás területén ellenőrzésre jogosult más szervezetek kötelesek együttműködni, ellenőrzéseik tapasztalatairól egymást kölcsönösen tájékoztatni.

**51. § (1)** <sup>68</sup>A települési önkormányzatok, a területi és a központi közigazgatási szervek kötelesek együttműködni a hegyközségi szervezetekkel. Ennek során részükre a tevékenységükhöz szükséges tájékoztatást kötelesek megadni.

(2) A hegyközségeket érintő jogi szabályozást, illetve más kormányzati döntést vagy települési önkormányzati rendelet meghozatalát megelőzően kellő időben ki kell kérni az illetékes hegyközségi szervezet véleményét és észrevételeire érdemi választ kell adni.

(3) A bortermeléssel kapcsolatos agrárpiaci beavatkozás előtt ki kell kérni a nemzeti tanács véleményét.

#### *Gazdasági tevékenység*

**52. § (1)** Hegyközségi szervezet gazdasági tevékenységet nem folytathat, gazdasági társaságnak nem lehet tagja és ilyen társaságban részesedést nem szerezhet.

(2) A hegyközségi szervezet — tagjainak szolgáltatásokkal való ellátása céljából vagy más, gazdasági tevékenységet is igénylő feladata ellátása érdekében — közhasznú társaságot alapíthat.

#### *Pénzügyi források*

**53. § (1)** A hegyközség a működéséhez szükséges költségeket a bevételeiből fedezi. A hegyközség bevételei:

a) a hegyközségi járulék,

b) az általa nyújtott szolgáltatásért fizetendő díjak,

c) <sup>69</sup>a részére törvény által átadott feladatok ellátásához szükséges, költségvetési pénzeszközök,

d) <sup>70</sup>

e) a tagokra kiszabott pénzbírságokból származó bevételek,

f) az adományok,

g) egyéb, az alapszabályban meghatározott bevételek.

(2) <sup>71</sup>A hegyközségi járulékot évente a közgyűlés határozza meg. A kivetett járulékot és annak esedékességét a taggal írásban, a határozat reá vonatkozó részének kézbesítésével kell közölni. A hegyközségi járulékot szőlőtermelő esetén termőültetvényeinek területe vagy termésmennyisége, illetve szőlőterületének aranykorona-értéke alapján; házikerti szőlőbirtokos esetén a termésének mennyisége; felvásárló esetén a felvásárolt szőlő, must vagy bor mennyisége alapján kell meghatározni.

(3) Az újonnan telepített szőlőterület után a telepítéstől számított négy évig nem kell járulékot fizetni.

(4) A hegyközségi járulékot a tag az adózás szempontjából költségként számolhatja el. Meg nem fizetés esetén a járulékot — a hegyközség javára — közadók módjára kell behajtani.

(5) Adományt, valamint más vagyoni előnyt csak olyan személytől lehet elfogadni, aki a hegyközség tevékenységében érdektelen.

**54. § (1)** A hegyközségi tanács működésének költségeit a hegyközségek által befizetett hegyközségi tanácsí járulékból és a tanács egyéb bevételeiből kell fedezni.

(2) A hegyközségi tanácsí járulék számításának módját a tanács alapszabályában kell meghatározni.

**55. § (1)** A nemzeti tanács fenntartásának költségeit

a) a hegyközségek és a hegyközségi tanácsok hozzájárulásaiból,

b) <sup>72</sup>jogszabályban, illetve az állammal kötött szerződésekben rögzített, valamint pályázat alapján kapott forrásokból,

c) <sup>73</sup>adományokból,

d) <sup>74</sup>a rendezvények bevételeiből, és

---

<sup>68</sup> Az 51. § (1) bekezdésének első mondata a 2003: LXXVII. törvény 28. §-ával megállapított szöveg.

<sup>69</sup> Az 53. § (1) bekezdésének c) pontja a 2003: LXXVII. törvény 29. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

<sup>70</sup> Az 53. § (1) bekezdésének d) pontját a 2003: LXXVII. törvény 34. § (2) bekezdésének d) pontja hatályon kívül helyezte.

<sup>71</sup> Az 53. § (2) bekezdése a 2003: LXXVII. törvény 29. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

<sup>72</sup> Az 55. § (1) bekezdésének új b) pontját a 2003: LXXVII. törvény 30. § (1) bekezdése iktatta be, egyidejűleg az eredeti b)–d) pont jelölését c)–e) pontra változtatva.

<sup>73</sup> Az 55. § (1) bekezdése eredeti b) pontjának jelölését c) pontra változtatta a 2003: LXXVII. törvény 30. § (1) bekezdése.

e) <sup>75</sup>egyéb, az alapszabályban meghatározott bevételekből kell fedezni.

(2) <sup>76</sup>A hegyközség a járulékbétele három százalékát, a hegyközségi tanács pedig járulékbételeének hat százalékát fizeti a nemzeti tanácsnak fenntartási hozzájárulásként.

**55/A. §** <sup>77</sup>(1) A hegyközségi szervezetek által ellátott közigazgatási feladatok költségét az állam megtéríti. Ennek fedezetét elkülönítetten, fejezeti kezelésű céllelőirányzatként kell az éves költségvetésben megtervezni.

(2) A hegyközségi szervezeteket a közigazgatási ügyekben való eljárásukért – a származási bizonyítvány ügyek kivételével – igazgatási szolgáltatási díj illeti meg. Az egyes eljárások díjait, valamint a díjfizetés rendjét a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter <sup>78</sup>a pénzügyminiszterrel egyetértésben rendeletben szabályozza. <sup>79</sup>

#### *A hegyközségi szervezetek megalakításával járó költségek*

**56. §** (1) <sup>80</sup>Az új hegyközségi szervezetek megalakításával járó költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

(2) A támogatást a jegyzőnek a 6. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott feladataival járó költségek fedezésére az önkormányzat, a hegyközség megalakításával összefüggésben felmerülő költségekre az előkészítő bizottság képviselője igényelheti.

(3) Az előkészítő bizottságok tagjai a támogatás felhasználása során az ilyen ügyben általában elvárható gondossággal kötelesek eljárni; a felhasználással kapcsolatos kötelezettségeik megszegésével okozott kárért a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint felelnek. A támogatás felhasználásáról az előkészítő bizottság elszámolást készít, amit az alakuló közgyűlés hagy jóvá.

### VIII. FEJEZET

#### *A HEGYKÖZSÉGEKKEL KAPCSOLATOS ÁLLAMI TEVÉKENYSÉG*

##### *Törvényességi felügyelet*

**57. §** (1) A hegyközségi szervezetek működése felett a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter <sup>81</sup>törvényességi felügyeletet gyakorol.

(2) <sup>82</sup>A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter <sup>83</sup>ellenőrzi, hogy az alapszabály és más szabályzat megfelel-e a jogszabályoknak, továbbá, hogy a hegyközségi szervezetek határozatai nem ütköznek-e ezek valamelyikébe. A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter <sup>84</sup>e jogkörébe tartozó feladatait a hegyközségek esetében a megyei földművelésügyi hivatalok útján látja el.

(3) <sup>85</sup>A megyei földművelésügyi hivatal a hegyközség működésével kapcsolatban észlelt törvénysértés esetén törvényességi felügyeleti intézkedést kezdeményez a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszternél. <sup>86</sup>

(4) Ha a hegyközség működésének törvényessége másképp nem állítható helyre, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter <sup>87</sup>keresettel fordulhat a bírósághoz. A bíróság

a) megsemmisíti a hegyközségi szervezet jogsértő határozatát és — szükség szerint — új határozat hozatalát rendeli el;

<sup>74</sup> Az 55. § (1) bekezdése eredeti c) pontjának jelölését d) pontra változtatta a 2003: LXXVII. törvény 30. § (1) bekezdése.

<sup>75</sup> Az 55. § (1) bekezdése eredeti d) pontjának jelölését e) pontra változtatta a 2003: LXXVII. törvény 30. § (1) bekezdése.

<sup>76</sup> Az 55. § (2) bekezdése a 2003: LXXVII. törvény 30. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

<sup>77</sup> Az 55/A. §-t az 1997: CXXII. törvény 16. §-a iktatta a szövegbe.

<sup>78</sup> A szervezeti változásoknak megfelelő elnevezés.

<sup>79</sup> Lásd a 61/1998. (XII. 17.) FVM rendeletet.

<sup>80</sup> Az 56. § (1) bekezdése a 2003: LXXVII. törvény 31. §-ával megállapított szöveg.

<sup>81</sup> A szervezeti változásoknak megfelelő elnevezés.

<sup>82</sup> Az 57. § (2) bekezdése az 1997: CXXII. törvény 17. §-ának (1) bekezdésével kiegészített szöveg.

<sup>83</sup> A szervezeti változásoknak megfelelő elnevezés.

<sup>84</sup> A szervezeti változásoknak megfelelő elnevezés.

<sup>85</sup> Az 57. § új (3) bekezdését az 1997: CXXII. törvény 17. §-ának (2) bekezdése iktatta a szövegbe és egyidejűleg az eredeti (3) bekezdés számozását (4) bekezdésre változtatta.

<sup>86</sup> A szervezeti változásoknak megfelelő elnevezés.

<sup>87</sup> A szervezeti változásoknak megfelelő elnevezés.

- b) a működés törvényességének helyreállítása céljából összehívhatja a hegyközségi szervezet legfőbb önkormányzati szervét;
- c) a hegyközségi szervezet tevékenységét felfüggesztheti, vagy ha a törvényes működés nem állítható helyre, a hegyközségi szervezetet feloszlathatja.

**58. §** (1) Az 57. § (3) bekezdés c) pontja szerinti esetekben a hegyközség feladatait — a felfüggesztés időtartama alatt, illetve az új hegyközség megalakulásáig — a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter <sup>88</sup>által kijelölt más hegyközség látja el.

(2) Ha a hegyközséget feloszlatták, azt az ítélet jogerőre emelkedését követő hatvan napon belül újból meg kell alakítani.

(3) Ha a felfüggesztést vagy feloszlást követő öt éven belül a bíróság a hegyközséget ismételten feloszlatta vagy tevékenységét felfüggeszti, a település borvidéki vagy bortermőhelyi besorolása — e törvény erejénél fogva — az ítélet jogerőre emelkedésének napjával megszűnik.

#### *A testületi határozatok felülvizsgálata*

**59. §** (1) A jogsértő testületi határozat felülvizsgálatát a hegyközségi szervezet bármely tagja kérheti a bíróságtól.

(2) A hegyközségi választmánynak a névjegyzékkel kapcsolatos, valamint rendtartási ügyben hozott határozatának felülvizsgálatát az a tag kérheti, akinek jogát vagy jogos érdekét a határozat sérti.

(3) Perindítás előtt a sérelmet szenvedett tag köteles a jogsértést bejelenteni a határozat meghozatalától számított tizenöt napon belül az ellenőrző bizottságnak, amely további tizenöt napon belül állást foglalt, s erről a tagot, valamint a határozatot hozó testületet írásban értesíti.

(4) A keresetet az ellenőrző bizottság állásfoglalása kézhezvételétől számított harminc napon belül a sérelmes döntést hozó hegyközségi szervezet ellen kell megindítani. A keresetindításra nyitva álló határidő jogvesztő. A keresetindításnak halasztó hatálya nincs, a bíróság azonban a határozat végrehajtását felfüggesztheti.

(5) A bíróság eljárására egyebekben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény általános szabályait kell alkalmazni.

### **IX. FEJEZET**

#### **VEGYES ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK**

##### *A hegyközségi szervezetek megalakulásának határideje*

**60. §** (1) E törvény hatálybalépését követő négy hónapon belül meg kell alakítani településenként az előkészítő bizottságokat, és a hegyközségek alakuló közgyűléseit 1995. szeptember 30-ig meg kell tartani.

(2) A települési önkormányzat képviselő-testülete az előkészítő bizottság megalakítása, valamint az alakuló közgyűlés megtartása céljára az érdekelteknek helyiséget biztosít.

**61. §** (1) A hegyközségi tanácsok alakuló üléseit 1995. november 30-ig kell megtartani.

(2) A hegyközségi tanács az alakuló ülésén megválasztja a nemzeti tanácsi küldöttet.

(3) Az utolsó hegyközségi tanácsi alakuló ülést követő harminc napon belül, de legkésőbb 1995. december 31. napjáig meg kell tartani a nemzeti tanács alakuló ülést.

**62. §** Az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény alapján létrejött, „hegyközség” elnevezést viselő társadalmi szervezet a jegyzőnél tett bejelentéssel vállalhatja az e törvény rendelkezéseinek megfelelő alakuló közgyűlés előkészítését. Ilyen esetben a jegyzőnek, illetve az előkészítő bizottságnak e törvényben meghatározott jogait az előkészítést végző társadalmi szervezet gyakorolja.

##### *Névhasználat*

**63. §** (1) A hegyközség elnevezés használatára csak az e törvény rendelkezései szerint megalakult szervezet jogosult.

(2) Az a társadalmi szervezet, amely a törvény hatálya alá nem tartozó településen működik és elnevezése a „hegyközség” szót tartalmazza, a törvény hatálybalépését követő kilencven napon belül köteles alapszabályának az egyesület nevére vonatkozó rendelkezését — az (1) bekezdésre figyelemmel — módosítani.

---

<sup>88</sup> A szervezeti változásoknak megfelelő elnevezés.

### *Átmeneti rendelkezések*

**64. §** (1) A 12. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettséget a megalakulás évében december 31-ig kell teljesíteni.  
(2) <sup>89</sup>

### *Felhatalmazás*

**65. §** Felhatalmazást kap a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, <sup>90</sup>hogyan  
a) a belügyminiszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben a hegyközségek megalakulásához nyújtott költségvetési támogatás igénybevétele feltételei és elszámolása, <sup>91</sup>  
b) a hegyközségi tagok, a hegyközségek és a hegyközségi tanácsok adatszolgáltatása, <sup>92</sup>  
c) a származási bizonyítvány kiadása, valamint  
d) a belügyminiszterrel együttes rendeletben a törvény által meghatározott közigazgatási feladatoknak a hegyközségek részére történő átadása <sup>93</sup>  
rendjét szabályozza.

### *Hatálybalépés*

**66. §** (1) Ez a törvény — a (2) bekezdésben meghatározott rendelkezéseinek kivételével — az 1995. évi március hó 1. napján lép hatályba.

(2) A törvény 3. §-ának (2) bekezdése, 40—45. §-ai, 46. §-a (1) bekezdésének g) és h) pontja, valamint (2) bekezdése, 47. §-ának c) pontja az 1996. év első napjával lép hatályba.

(3) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg

a) az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény 1. §-ának (2) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

*(A törvény hatálya nem terjed ki)*

„c) hegyközség által megállapított termőhelyi védőárra.”

b) a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 36. §-a (1) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § (4) bekezdéssel egészül ki:

„A használó — ha e törvény másként nem rendelkezik, választása szerint — köteles a termőföldet művelési ágának megfelelő termeléssel hasznosítani, vagy termelés folytatás nélkül a talajvédelmi előírásokat betartani (hasznosítási kötelezettség).

(4) Szőlőt és gyümölcsöst a művelési ágnak megfelelő termeléssel kell hasznosítani.”

(4) Az 1996. évi első napjával

a) a szőlő- és gyümölcsstermesztésről, valamint a borgazdálkodásról szóló 1970. évi 36. törvényerejű rendelet 1. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Szőlő és gyümölcs telepítését, szőlő kivágását a telepítés helye szerint illetékes jegyző, hegyközségi településen a szőlőtelepítést és a kivágást a hegybíró engedélyezi.”

b) a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 41. §-ának (2) bekezdése hatályát veszti.

*1–2. számú melléklet az 1994. évi CII. törvényhez* <sup>94</sup>

<sup>89</sup> A 64. § (2) bekezdését a 2003: LXXVII. törvény 34. § (2) bekezdésének d) pontja hatályon kívül helyezte.

<sup>90</sup> A szervezeti változásoknak megfelelő elnevezés.

<sup>91</sup> Lásd a 17/1995. (VI. 1.) FM rendeletet.

<sup>92</sup> Lásd a 34/1997. (V. 9.) FM rendeletet.

<sup>93</sup> Lásd az 52/1995. (XII. 29.) FM- BM együttes rendeletet.

<sup>94</sup> Az 1. és 2. számú mellékletet az 1997: CXXII. törvény 18. §-a (3) bekezdésének d) pontja hatályon kívül helyezte.